

**А.Алиш – балалар язучысы
 (“Сертотмас үрдәк” әкияте буенча)**

темасы буенча сингапур технологиясен кулланып күрсәтелгән
әдәбият дәресенең план-көспекты .
5 сыйныф, рус төркеме.

Әгерҗе шәһәренең Тажи Гыйззәт
исемендәге 3 нче гомуми урта
белем бирү мәктәбенең
татар теле һәм
әдәбияты укытучысы
Хәсәнова Фәридә Искәндәр кызы

Әгерҗе шәһәре, 2014 ел.

Тема: А. Алиш .“Сертотмас үрдәк” әкиятте.

Максат: 1. А. Алишның тормыш юлы һәм ижаты белән ныграк таныштыру.

2. “Сертотмас үрдәк” әкиятен укып, анда катнашкан образлар турында мәглүмат бирү,тыңлап аңлау, аңлап сөйләү күнекмәләрен камилләштерү,актив аралашуга тарту,төркемнәрдә эшләү күнекмәләрен үстерү,бердәм хәрәкәт итәргә, белем алырга өрәтү,өйрәнгән сүзләрне монологик сөйләмгә кертү, әкиятнең тәрбияви якларын күрсәтү.

3. Китап укуга омтылыш тәрбияләү; ышанычны аклау, сер саклау, жаваплылык тою кебек хис-тойгылар тәрбияләүне дәвам иттерү.

Жиһазлау: “Сертотмас үрдәк” әкиятте буенча рәсемнәр, ноутбук, интерактив такта,төрле биремнәр язылган карточкалар, ручка

Дәрес тибы: белемнәрне ныгыту.

Төрө: әңгәмә.

Укучылар төркемнәрдә эшлиләр .Традицион булмаган утыру(йөзгә-йөз,жилкәгә-жилкә куеп.)

Дәрес оештыру.

I. Оештыру.

1. Исәнләшү(укытучы һәм бер-берсе б-н исәнләшәләр.)
2. Уңай психологик халәт булдыру.

II. Актуальләштерү.

1. Сорауларга интерактив тактада жавап бирү.
    - Укучылар. Без сезнең б-н А.Алиш турында беләбез инде. Аны күпме дәрәжәдә беләбез,тикшерик.
- Тест эшләү (*тест сораулары экранда күрсәтелә*).Төркемнәрдә эшлиләр. **Раунд Тейбл(по кругу) 1 минут** вакыт бирелә,жавапларны язарга һәрбер өстәлгә таблица таратыла.Ахырдан тикшерәләр . Һәр төркемнән 2 нче номерлы укучылар жавап бирә. Бер-берсен мактыйлар.

1. А. Алиш кайчан туган?

- а) 1944 ел, 15 сентябрь
- б) 1908 ел, 15 сентябрь
- в) 1943 ел, 25 август

2. А.Алиш нинди гаиләдә туа?

- а) крестьян гаиләсендә
- б) мулла гаиләсендә
- в) укытучы гаиләсендә

3. А.Алишны балаларның

5. А.Алиш эшләгән “Пионер каләме” журналы хәзер ничек дип атала?

- а) “Салават күпере”
- б) “Сабыйга”
- в) “Ялкын”

6. А.Алишның дустаны

- а) М.Жәлил
- б) Ф.Яруллин

яраткан язучысы иткән жанр

а) шигырь

б) әкият

4. Авторның беренче әкиятте

а) “Капкорсак патша”

б) “Чукмар белән Тукмар”

в) Ә. Фәйзи

7. Быел А.Алишның тууына
ничә ел?

а) 90

б) 106

в) 110

	1	2	3	4	5	6	7
а							
б							
в							

Экранга җаваплар чыгарыла.

III. Осталык һәм күнекмәләрне формалаштыру.

1. Дәресең темасын әйтү, максаты белән таныштыру.
2. Яңа сүзләр өстендә эшләү (интерактив тактада) – 6 слайд.

Карточкага язылган сүзләрне парларда чиратлашып кабатлау. (**Релли-Робин- 30 секунд.**). Тактадан тәржемәләрен тикшерү. Аннан соң Таймд Раунд Робинны кулланып ,1 минутта сүзтезмәләр ,сүзтезмәләрдән жөмлөләр төзөп, бер-берсенә жөмлөләрне әйтү, 1 минуттан соң һәр өстәлдән 3 нче номерлы укучы жөмлөләрне басып әйтә.

3. Әкиятнең эчтәлеген (өй эше) интерактив тактадагы рәсемнәр буенча терәк сүзләр ярдәмендә сөйләү. **Релли Тейбл**- бирелгән сүзтезмәләр б-н жөмлөләр төзөп икесенә бер биткә язу.(янәшә утырган парлары б-н эшлиләр)Ахырдан тикшерәләр:һәр пар басып,жөмлөләрне чиратлап укыйлар. Бер-берсен мактыйлар.

- Әкияттә сүз нәрсә турында бара?

7 слайд. Терәк сүзләр. (*борын заманда, яңа хәбәрләр, сер итеп, беркөнне, беркемгә, хуҗаны эзләргә*)

8. Интерактив тактада эш. Мәкальләрне дәвам итү – 8 слайд

Сер тотмас – дус тапмас.

Күп сөйләгән авыз - бәхетсезлек капкасы.

Микс Пәа Шәа алымын кулланам. Укучылар басалар, музыка куям ,бииләр. Музыка туктагач, үзләренә пар табалар. – Мәкальне укыйм, һәр парда да бер укучы икенчесенә мәкальнең мәгнәсен аңлата. Аннары һәр пардан берәр укучы мәкальнең мәгнәсен сыйныфка ишетелерлек итеп әйтә. Шулай ук икенче мәкальне дә эшлиләр.

- 9.- Мәкальләрнең кайсы үрдәк образына туры килә?

- Үрдәккә нинди сыйфат житеп бетми? (*жаваплылык*)

-Бу мәкалләр нинди кешеләр турында?(күп сөләшүче, сер тотмаучы)

-Дөрөс. Әлегә мәкалләр безнең әкият безгә туры киләме?

- 10.Сез уңай һәм тискәре сыйфатларны күрәсез? – 9 слайд

Уңай, тискәре сыйфатлар

1. Ышанычлы	6. Сабыр
2. Саран	7.
3. Тырыш	Ярдәмчел
4. Әләкче	8.
5. Куркак	Мактанчык
	9.
	Кешелекле
	10.
	Алдакчы

9. - Нинди кеше хөрмәтле, дәрәжәле
була?(ышанычлы,кешелекле,сабыр)
- Үрдәкнең дәрәжәсе бармы?

IV. Йомгаклау.

1. Дәресе йомгаклап, нәтижә ясау.

*Эй Ар Гайт.*Әйтелгән фикерләр дәрәс басалар,дәрәс булмаса утыралар.

- бүгенге дәрәстә без ялганчы үрдәк турында сөйләштек.
- без “Сертотмас үрдәк” әкиятен өйрәндек.
- әкиятне укыгач,ышанычлы булырга кирәк дигән фикергә килдек.
- дәрәс сезгә ошадымы?

2. Актив укучыларны билгеләп, билгеләр кую.

10. Өйгә эш бирү. Слайд 10.

Ошаган өзеккә рәсем ясап сөйләргә.